

SOSYAL GÜVENLİK TARTIŞMALARI

Aydınlık Dergisi, 3 Şubat 2008

Yıldırım Koç

Günümüzde en çok tartışılan ve tartışılması gereken konulardan biri, emperyalist güçlerin dayatmalarıyla gündeme gelen sosyal güvenlik düzenlemeleridir. Sosyal güvenlik konusunun ülkemizin ulusal güvenliği açısından da büyük önem taşıdığı daha önce yazmıştım. Saldırı, yalnızca işçilere ve memurlara yönelik teknik bir konu değildir. Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra, Osmanlı'dan devralınan halkı çağdaş bir ulusa dönüştürmede ve halkla devlet arasındaki bağların pekiştirilmesinde kullanılan önemli araçlardan biri, sosyal güvenlik sistemidir. Sosyal güvenlik sistemimize yönelik emperyalist saldırı da, yalnızca neoliberal bir politikanın sonucu değildir; esas hedef, Türkiye'nin parçalanması, ulusumuzun onu oluşturan unsurlarına ayrıştırılması ve iç savaşın çıkarılmasıdır.

Bu tartışmalar sırasında, Türkiye'deki sosyal güvenlik sistemi ile emperyalist ülkelerdeki sosyal güvenlik sistemlerinin farklı işlevlerinin olduğu dikkatimi çekti.

Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki sosyal güvenlik sistemleri, emperyalist döneme geçişle birlikte emperyalist sömürden sağlanan kaynaklarla finanse edilmiştir. "Sosyal güvenlik" olarak nitelenebilecek ilk önemli düzenleme, 1883 yılında Bismarck tarafından Almanya'da gerçekleştirilmiştir. Bu tarihlerde Almanya'daki mevcut sistem, sosyalistlerin artan gücünün kendileri için yarattığı tehdidin farkındadır ve bu nedenle de sömürgeler elde edince sağlanan ek kaynakların bir bölümünü sosyal güvenliğin finansmanında kullanmıştır. Alman sosyalistlerinin Bismarck'ın kurduğu sosyal güvenlik sistemine ilk başta karşı çıktığı da unutulmamalıdır.

Buna karşılık Türkiye'deki sosyal güvenlik sistemi, devralınan halktan bir ulus oluşturmak ve halkla devlet arasındaki bağları güçlendirmek amacıyla, son derece sınırlı olan ülke içi kaynaklar değerlendirilerek kurulmuştur. Emperyalist ülkelerin sosyal güvenlik sistemleri, bu ülkelerin işçi sınıflarını emperyalist sömürden aktarılan kaynaklarla evcilleştirmek amacıyla kullanılmıştır. Türkiye'nin sosyal güvenlik sistemi ise, anti-emperyalist bir direnişi güçlendirme amacıyla geliştirilmiştir.

Sosyal güvenliğin iki önemli ayağı vardır: Sağlık hizmetleri ve gelir kayıplarını dayanışma içinde telafi edecek bir düzenleme (yaşlılık aylığı, malullük aylığı, dul-yetim aylığı, geçici işgöremezlik ödeneği, v.b.).

Sağlık hizmetlerinin merkezi devlet tarafından bir kamu hizmeti olarak sağlanmasının ulusu bütünleştirmede ve halkla devlet arasındaki bağı güçlendirmedeki son derece önemli rolünü geçmişte birkaç kez dile getirmiştim.

Olayın diğer bir boyutu ise, sağlık hizmetlerinin devlet tarafından sağlanmasının bir başka katkısıdır.

Sağlık hizmetleri devlet tarafından parasız olarak yerine getiriliyorsa, devletin amacı ve görevi, öncelikli olarak insanların hastalanmamasını için çaba göstermektir. Bunun için koruyucu sağlık hizmetlerine büyük önem verilir. İkinci amaç ise, hastalananların, onlara ve topluma en az zarar verecek bir biçimde sağlıklarına kavuşmalarının sağlanmasıdır. Bu tavır, aynı zamanda, ülke kaynaklarının gereksiz tahlillerle ve tedavilerle israf edilmesini de önler.

Sağlık hizmetleri özel sektör tarafından yerine getiriliyorsa, özel sektörün amacı bu hizmet sunumundan en fazla karı elde etmektir. İnsanların hastalanması, hem ilaç tekelleri, hem sağlıkta kullanılan araç-gereçleri üretenler, hem de sağlık hizmetini satanlar için arzulanır bir durumdur. Koruyucu sağlık hizmetleri ihmal edilir. Ayrıca, insanların sağlıklarına

kavuşmalarında kullanılacak ilaçlar ve yapılacak tahlil ve tetkiklerde, bunların uzun vadede kişiye ve topluma verebilecekleri zarar dikkate alınmaz. Ortada “hasta” değil, “müşteri” vardır. Parasını ödeyebildiği sürece, bir sürü gereksiz tahlil ve tetkik yaptırılır, ilaç kullanılır.

Sosyal güvenlik ve onun bir unsuru olan sağlık hizmetleri, ulusal güvenlik ve ulusal çıkarlar açısından stratejik önemde konulardır. Sorunun kaynağı yalnızca neoliberal politikalar değildir. Türkiye’yi parçalamaya çalışan emperyalist güçler, Türkiye’yi ayakta tutan direklerden biri olan sosyal güvenlik sistemine bilinç bir biçimde saldırmaktadır.